

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917205958
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5917205958.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v právnom spore žalobcov: 1/ W. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. H. XXXX/XX, L., 2/ F. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX/XX, Y. O., 3/ X. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XXX, 4/ O. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XXXX/XX, L., žalobcovia 1/ až 4/ zastúpení splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom W. X, L., proti žalovanému: F. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. O. XXX/X, zastúpenému splnomocneným zástupcom ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, IČO: 36 861 251, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcov 1/ až 4/ proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/40/2017-285 zo dňa 19. januára 2021, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu vo výroku II. o trovách konania mení tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobcom 1/ až 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Uznesenie okresného súdu vo výroku I., ktorým súd konanie zastavil, zostáva nedotknuté.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 5C/40/2017-285 zo dňa 19. 01. 2021 konanie zastavil a žalovanému priznal voči žalobcom 1/ až 4/ náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktoré sú mu žalobcovia 1/ až 4/ povinní zaplatiť vo výške určenej samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 18. 10. 2017 sa žalobcovia domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, kat. úz. Y. O., a to k pozemkom C-KN parc. č. 357, C-KN parc. č. 361/1, C-KN parc. č. 361/2 a C-KN parc. č. 361/3.

Na výzvu súdu v zmysle § 138 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5C/32/2019 zo dňa 23. 12. 2019 bolo rozhodnuté, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, patria do výlučného vlastníctva žalovaného, žalobcovia podaním doručeným súdu dňa 01. 12. 2020 zobrali žalobu v celom rozsahu späť.

Nakoľko žalovaný so späťvzatím žaloby a zastavením konania súhlasil, súd podľa § 144, § 145 ods. 1, § 146 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) konanie zastavil.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobcom spoločne a nerozdielne v plnom rozsahu, keď žalobcovia späťvzatím žaloby procesne zavinili zastavenie konania.

2. Proti tomuto uzneseniu, čo do výroku o trovách konania, podali žalobcovia 1/ až 4/ z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d), g) C. s. p. odvolanie, ktorým sa domáhali jeho zrušenia v tejto časti a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne jeho zmeny spočívajúcej v nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán konania.

Žalobcovia sa v odvolaní domáhali aplikácie ust. § 257 C. s. p., nakoľko podľa ich názoru existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Poukázali na to, že v konaní sa domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV. č XXXX, kat. úz. Y. O.. Spoluvlastnícke podiely k predmetným pozemkom nadobudli na základe dedičských rozhodnutí. Žalobu podali z dôvodu, že v rámci predžalobnej komunikácie nebolo možné vec vyriešiť dohodou. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 08. 02. 2018 nesúhlasil s navrhovaným spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva a navrhol, aby súd žalobu zamietol a podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti nevyporiadal. Nijakým spôsobom ich vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam nespochybnil. V deň nariadeného pojednávania 06. 06. 2018 predložil súdu vzájomnú žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorú žalobu súd vylúčil na samostatné konanie (sp. zn. 5C/32/2018) a konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva následne prerušil do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva. Po právoplatnom skončení konania sp. zn. 5C/32/2018, v ktorom súd určil vlastnícke právo žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam, už nemali inú možnosť ako vziať žalobu späť, nakoľko odpadol predmet konania.

Súd mal podľa ich názoru prihliadnúť na okolnosti, za ktorých bolo pôvodne súdne konanie začaté, a to na existenciu podielového spoluvlastníctva založeného dedičským rozhodnutím vydaným v dodatočnom dedičskom konaní, ktoré navyše nebolo do začatia súdneho sporu žalovaným spochybnené. Oprávnené chceli usporiadať podielové spoluvlastníctvo, zohľadniac účelné využitie nehnuteľností, keďže v tomto smere nebola možná dohoda so žalovaným ako podielovým spoluvlastníkom. Súd mal v týchto okolnostiach vzhliadnúť výnimočne okolnosti a rozhodnúť tak, že žalovanému náhradu trov konania neprizná. Uvedli, že by v prípade zaviazania k náhrade trov konania boli neprímerane tvrdo postihnúť, keď ich k súdному konaniu viedla existencia vlastníckeho práva, nikým v tom čase nespochybného. V tejto súvislosti poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 5/2011 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 187/04, podľa ktorého dôvody hodné osobitného zreteľa je potrebné vidieť aj v okolnostiach dvojitého vlastníctva k nehnuteľnosti a v nesprávnej evidencii na príslušných orgánoch.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť.

Žalovaný mal za to, že napadnuté uznesenie vychádza zo správneho posúdenia veci a v oboch svojich výrokoch je vecne správne. Žalobcovia podľa žalovaného iniciovali súdne konanie, a tak vstupovali do súdneho sporu s rizikom vzniku povinnosti nahradiť trovy konania protistrane v prípade neúspechu. Bol to práve on, kto bol nútený brániť sa a podať žalobu o určenie vlastníckeho práva. Uvedol, že žalobcovia už v čase podania žaloby vedeli, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností a podvodným spôsobom sa snažili využiť jeho situáciu, vek, neskúsenosť.

Poukázal nato, že okolnosti, ktoré sú meritom veci medzi stranami sporu, nemôžu byť považované za dôvody hodné osobitného zreteľa vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania. Poprel, že by žalobcovia dôvodne podali žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, nakoľko vedeli aký je skutkový stav, a teda museli reálne predvídať, že za daného skutkového stavu je predpoklad neúspechu v konaní vo veci samej. Poukázal na to, že on, ako aj jeho právni predchodcovia, užívali pozemky, ktoré sú predmetom sporu minimálne od r. 1928 ako vlastné, dobromyseľne a nikým neboli vo výkone vlastníckeho práva rušení. Argumenty uvádzané žalobcami v odvolaní vo vzťahu k vlastníctvu dotknutých pozemkov sú irelevantné a neobstoja, nakoľko výsledkom súdneho sporu v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/32/2018 bolo určenie, že je výlučným vlastníkom pozemkov. Žaloba žalobcov tak od počiatku nebola dôvodná.

Poukázal tiež na to, že sami žalobcovia sa v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva domáhali, aby im v prípade úspechu v spore nahradil všetky trovy konania, pritom v takomto prípade to nepovažovali za neprímerane tvrdý postih. Sám pritom musel znášať trovy právneho zastúpenia v konaní, ktoré by mu inak nikdy nevznikli, keby žalobcovia žalobu nepodali. Žalobcovia nie sú v zlej finančnej situácii a nič im nebráni, aby znášali trovy konania, ktoré zavinili. Nepripustenie mu náhrady trov by bolo nespravodlivé a v rozpore s dobrými mravmi.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto oprávneným prostriedkom /§ 355 ods. 2, § 357 písm. m) C. s. p./, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal uznesenie okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutom

výroku o trovách konania podľa § 388 C. s. p. zmenil, posúdiac odvolanie žalobcov v tejto časti ako dôvodné.

5. Podľa § 256 ods. 1 C. s. p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

6. Podľa § 257 C. s. p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, civilnoprávne sporové konanie je ovládané jednak zásadou zodpovednosti za výsledok, podľa ktorej strana, ktorá mala v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov vynaložených na účelné uplatnenie alebo bránenie svojho práva (§ 255 C. s. p.), jednak zodpovednosťou za zavinenie zastavenia konania, podľa ktorej strana, ktorá zavinila zastavenie konania je povinná nahradiť trovy konania protistrane (§ 256 C. s. p.).

8. Oboznámiac sa s obsahom spisu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že zastavenie konania zavinili z procesného hľadiska žalobcovia, keďže títo zobrali žalobu späť bez toho, aby žalovaný dal k takému konaniu z procesného hľadiska podnet. Žalovanému tak vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 C. s. p. Podľa odvolacieho súdu však v prejednávanej veci bolo dôvodné pri rozhodovaní o trovách konania použiť aj ust. § 257 C. s. p. o dôvodoch hodných osobitného zreteľa, aplikácie ktorého ustanovenia sa v odvolaní domáhali aj žalobcovia.

9. Ustanovenie § 257 C. s. p. je zamerané, resp. plní úlohu na odstránenie tvrdosti pri náhrade trov konania, ak by sa pri tejto náhrade plne presadila zásada úspešnosti v konaní, resp. zavinenia na jeho zastavení. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípade, keď sú naplnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci alebo aj v okolnostiach na strane účastníkov/strán konania.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, kat. úz. Y. O.. Pri podaní žaloby žalobcovia vychádzali z údajov zapísaných v katastri nehnuteľností na predmetnom liste vlastníctva. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný na výzvu žalobcov pred podaním žaloby síce uviedol, že o vyporiadenie spoluvlastníctva k predmetným pozemkom nemá záujem, pričom poukázal i na to, že v minulosti došlo k reálnej del'be medzi pôvodnými spoluvlastníkmi, na výzvu žalobcov však uvedenú skutočnosť nepreukázal. Až po podaní žaloby žalobcami žalovaný predložil listiny, od ktorých odvodzoval svoje vlastnícke právo a následne podal i vzájomnou žalobou, ktorá bola vylúčená na samostatné konanie, ktorou sa domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5C/32/2018 zo dňa 23. 12. 2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/31/2020-282 zo dňa 29. 09. 2020, bolo určené, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, pre okres L., obec a kat. úz. Y. O. patria do výlučného vlastníctva žalobcu (tu žalovaného).

11. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti prípadu, keď žalobcovia pri podaní žaloby vychádzali z údajov v katastri nehnuteľností, ktoré sa považujú za hodnoverné a záväzné, kým sa nepreukáže opak (tzv. materiálna publicita), sú podľa názoru odvolacieho súdu splnené podmienky pre postup podľa § 257 C. s. p. V súvislosti s obranou žalovaného, že on a jeho právni predchodcovia užívali pozemky, ktoré sú predmetom sporu minimálne od r. 1928 ako vlastné, dobromyseľne a nikým neboli vo výkone vlastníckeho práva rušení a žalobcovia vedeli aký je skutkový stav, odvolací súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, a ktorá je jedným zo základných princípov právneho poriadku, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu svoje práva strácať. Pokiaľ teda žalobca nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam v minulosti v celom rozsahu avšak toto nebolo riadne zaevidované v katastri nehnuteľností, nemožno uvedené pričítať v neprospech žalobcov. Žalovaný v konaní pritom

nepreukázal, že žalobcovia o jeho „výlučnom“ vlastníckom práve k sporným nehnuteľnostiam mali pred podaním žaloby vedomosť. S poukazom na uvedené okolnosti považuje odvolací súd za dôvodné, aby si každá zo strán konania hradila vlastné trovy konania.

12. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd, potom čo dospel k záveru, že sú splnené podmienky v zmysle 257 C. s. p. pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému, ktorému by inak náhrada trov konania v zmysle § 256 ods. 1 C. s. p. patrila, napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania podľa § 388 C. s. p. zmenil a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 262, § 255 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania boli žalobcovia, ktorí však v odvolaní žiadali, aby súd žiadnej zo strán konania nárok na náhradu trov konania nepriznal, preto im odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď vzhľadom na povahu prejednávaného sporu i v prípade rozhodovania o trovách odvolacieho konania prichádza do úvahy aplikácia ust. § 257 C. s. p.

14. Vo výroku I. o zastavení konania, ktorý nebol napadnutý žiadnou zo strán konania, ponechal odvolací súd uznesenie okresného súdu nedotknuté.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)